

29.08.2024 жылғы

педагогикалық кеңестің

№ 1 хаттамасымен

БЕКІТІЛДІ

Төрайымы

Алдамбергенова К.Т.

ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

Инклюзивті білім беруді жүзеге асыру балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін қанағаттандыратын және олардың оңтайлы дамуын қамтамасыз ететін арнайы білім беру жағдайларын жасауды көздейді. Арнайы білім беру жағдайларын жасауда психологиялық-педагогикалық қолдау маңызды рөл атқарады.

Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу – әрбір баланың оқу-тәрбие процесінің барлық қатысушыларына көмек пен қолдау көрсетудің ерекше түрі, ол әр баланың табысты білім алуы мен дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайларды жасайтын мамандардың біртұтас, жүйелі ұйымдастырылған қызметі болып табылады. оның қабілеттері мен қажеттіліктері.

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдауды мектептің педагогикалық ұжымымен бірлесе отырып мамандар тобы жүзеге асырады. Психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету үшін жалпы білім беретін мектептің толыққанды құрылымдық бөлімшесіне айналуы тиіс психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі (ППҚК) құрылуда. МӘМС мамандарының өзара әрекеттесуінің тұрақты нысаны мектептің психологиялық, медициналық және педагогикалық кеңес. ПМПК мамандарының міндеті - тактикалық қамтамасыз ету тапсырмаларын әзірлеу, белгілі бір маманды немесе жағдайды қосу ретін анықтау, баланың ерекшеліктеріне және оны қосудың бүкіл жағдайына неғұрлым сәйкес келетін нақты түзету бағдарламаларын, тактикасын, қолдау технологияларын таңдау. қарапайым құрдастар ортасы.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің мақсаты – білім алушылардың максималды дамуына, олардың табысты оқуына және әлеуметтенуіне жағдай жасауға бағытталған білім беру, диагностикалық және түзету іс-шаралар кешенін жүзеге асыру арқылы білім беру процесінің барлық қатысушыларына психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің міндеттері:

- оқушылардың құқықтары мен мүдделерін қорғау, олардың психологиялық және физикалық дамуы мен білім алуы үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік мәселелерді шешуге қолдау көрсету және көмек көрсету;

- даму және оқу проблемаларының алдын алу үшін балалардың даму мүмкіндіктері мен ерекшеліктерін кешенді диагностикалау;

• оқушыларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсетудің жеке бағдарламаларын әзірлеу және енгізу, сондай-ақ білім беру бағдарламаларын білім алушылардың мүмкіндіктері мен қабілеттеріне бейімдеу;

• білім беру процесінің барлық субъектілері арасындағы өзара түсіністік пен өзара іс-қимылды нығайтуға жәрдемдесу;

• оқушылар, мұғалімдер, ата-аналар арасында консультативтік-ағарту жұмыстары.

Психологиялық-педагогикалық қолдаудың принциптері:

1) бала дамуының кез келген мәселесін шешуге кешенді, пәнаралық көзқарас (мектепте және отбасында баланы дамытудың бірыңғай стратегиясын әзірлеу және жүзеге асыру, мамандар мен педагогтардың сабақтас ғылымдардың білімдерін, әдістерін меңгеруі);

2) оқу процесінде баланы сүйемелдеудің үздіксіздігі;

3) қолдау процесін ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз ету (нормативтік жергілікті актілерді әзірлеу, психологиялық-педагогикалық қолдау процесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету);

4) ілеспе іс-әрекеттерді әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық ресімдеу (мамандардың іс-әрекетінің бағыттары мен мазмұнын алдын ала анықтау);

5) ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларды психологиялық-педагогикалық қолдау жөніндегі іс-шараларға ата-аналарды, мектептің педагогикалық және балалар ұжымын белсенді тарту.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің негізгі бағыттары:

1) психоәлеуметтік диагностика – білім алушылардың бастапқы мүмкіндіктерін, жеке тұлғаның жеке ерекшеліктері мен бейімділігін, оның оқыту мен тәрбиелеу процесіндегі әлеуетін анықтау, сондай-ақ білім алушылардың дамуындағы ауытқуларды, оқудағы қиындықтардың себептерін анықтау; әлеуметтік бейімделу; әлеуетті және нақты әлеуметтік тәуекел топтарын анықтау;

2) түзету-дамыту жұмысы – педагог-психологтың, әлеуметтік педагогтың, логопед-педагогтың, педагог-дефектологтың, дәрігердің бағдарламаларды әзірлеу және оқушылармен түзету-дамыту жұмыстарын жүргізудегі бірлескен қызметі; оқу-тәрбие үдерісіне қатысушылардың жалпы және арнайы қабілеттерін дамыту үшін ата-аналар, педагогикалық ұжым арасында әлеуметтік-психологиялық тренингтер, рөлдік ойындар, топтық пікірталастарды ұйымдастыру және өткізу;

3) әрбір жас кезеңінде білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жан-жақты тұлғалық дамуы мен өзін-өзі анықтауы үшін жағдай жасау, сондай-ақ білім беру процесіне қатысушыларды психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік тәрбиелеу, сондай-ақ оқу-тәрбие процесінде болуы мүмкін бұзушылықтардың дер кезінде алдын алу. тұлғаның қалыптасуы мен интеллектінің дамуы;

4) әртүрлі психологиялық-педагогикалық және әлеуметтік-медициналық проблемалар бойынша білім беру процесіне қатысушыларға әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық кеңес беру; қиын өмірлік жағдайдан шығуда оқушылар мен ата-аналарға көмек көрсету; оқушыларды дамыту, тәрбиелеу және оқыту мәселелері бойынша мұғалімдерге кеңес беру;

5) ұйымдастыру-әдістемелік қызмет – ұйымдастыру-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмысты жүргізу (қолдау нәтижелерін талдау және жалпылау, оны жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу, ғылыми зерттеу материалдарын өңдеу); тәрбие және әлеуметтендіру мәселелері бойынша әдістемелік бірлестіктерге, семинарларға, конференцияларға қатысу; оқушылардың денсаулық жағдайын ескере отырып, оларды сауықтыру бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысу; инновациялық әдістерді меңгеру бойынша семинарлар, тренингтер және консультациялар ұйымдастыру және өткізу; мүмкіндігі шектеулі балалардың деректер қорын қалыптастыру, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік қолдау көрсетудегі отандық және шетелдік ғылым мен тәжірибенің жетістіктерін зерделеу.

Білім берудің әртүрлі деңгейлеріндегі психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі қызметінің басым бағыттары:

- бастауыш мектеп – мектептегі оқуға дайындығын анықтау, мектепке бейімделуін қамтамасыз ету, мектеп оқушыларының оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, танымдық және оқу мотивациясын дамыту, дербестік пен өзін-өзі реттеуді дамыту, «оқуға деген құштарлық пен «білу» қабілетін қалыптастыруға қолдау көрсету. , әр оқушының жеке ерекшеліктері мен әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, шығармашылық қабілеттерін дамыту;

- бастауыш мектеп – оқушының бастауыш мектепке көшуіне, жаңа оқу жағдайларына бейімделуіне қолдау көрсету, тұлғалық және құндылық-мағыналық өзін-өзі анықтау және өзін-өзі дамыту мәселелерін шешуге қолдау көрсету, тұлғалық мәселелер мен әлеуметтену мәселелерін шешуге көмек көрсету, өмірлік дағдылар, невроздың алдын алу, ата-аналармен және құрдастарымен сындарлы қарым-қатынас орнатуға көмектесу;

- орта мектеп – оқушының бейіндік бағдарлануына және кәсіби өзін-өзі анықтауына көмектесу, экзистенциалды мәселелерді шешуге қолдау көрсету (өзін-өзі тану, өмірдің мәнін іздеу, жеке тұлғаға қол жеткізу), уақытқа көзқарасын, мақсат қою қабілетін, дамыту, психоәлеуметтік құзыреттілік.

Білім берудің әртүрлі кезеңдерінде ілесіп жүру қызметінің бір немесе басқа мүшелері бірінші орынға шығады, басқалардың барлығын ығыстырмай, ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттің жеке тұлғасын қалыптастырудың осы кезеңінде өздерінің ерекше жауапкершілігін сезінеді. Сонымен, мектеп оқушыларының білім алуының бастапқы кезеңінде оқудағы қиындықтардың себептерін анықтауда, мұғалімдерге жеке және топтық сабақтарда оқушылармен қатар жүргізе отырып, оларды жоюға кеңес беруде дефектолог пен логопедтің рөлі зор.

Негізгі мектепке көшу кезінде қиын жыныстық жетілу кезеңін бастан өткерген жасөспірімдердің жеке мәселелерін шешетін психологқа негізгі жүк артады, әлеуметтік педагогты да толғандыратын мәселелер көп. Осы жасқа қарай логопед пен дефектологтың түзету-дамыту жұмысының тиімділігін қамтамасыз ететін сезімтал кезеңдер аяқталады.

Тұлға проблемалары да басым болатын орта мектепте психологтың басым рөлі сақталады.

Оқыту қиындықтарының ауырлығына байланысты студенттерге қолдау көрсету қысқа мерзімді, орта мерзімді және ұзақ мерзімді болуы мүмкін.

Қысқа мерзімді қолдау логопедпен, психологпен (алты айға дейін) қысқа мерзімді түзету сабақтарын қажет ететін оқуда шамалы және уақытша қиындықтары бар студенттерге көрсетіледі. Бұл ретте студент жалпы білім беру бағдарламасы бойынша құрдастарымен қатардағы сыныпта оқиды және аптасына бірнеше рет мамандардың қатысуымен жеке немесе топтық сабақтарға қатысады, онда оқушының дамуының жеке ерекшеліктерін дамыту және өтеу бойынша жұмыс жүргізіледі. (сөйлеу дамуының болмауы, эмоционалды және жеке жетілмегендігі).

Дамуында ауытқушылықпен байланысты тұрақты оқуда қиындықтары бар және арнайы дайындалған мұғалімдер мен мамандардың қарқынды қолдауын қажет ететін студенттерге орта мерзімді қолдау ұйымдастырылады. Мұндай мектеп оқушылары үшін жалпы білім беретін мектептегі бастауыш білім деңгейіндегі арнайы сыныпта саралап оқыту ұйымдастырылады. Бұл ретте Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі бекіткен арнайы оқу жоспарлары мен бағдарламалары, оқытудың арнайы әдістері мен әдістері, техникалық құралдар мен жабдықтар қолданылады. Денсаулықты сақтайтын педагогикалық режим қарастырылған: ұзартылған күнді ұйымдастырумен бірінші ауысымда оқыту. Студенттермен білікті оқытушы және психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің мамандары жұмыс істейді. Түстен кейін мамандармен жеке түзету-дамыту сабақтары өткізіледі. Түзету-дамыту сабақтарының түрлері, олардың өткізілу жүйелілігі арнайы оқу бағдарламасымен белгіленеді. Оқыту процесінде оқушыларға жеке және сараланған тәсіл жүзеге асырылады. Студенттерге қолдау көрсетудің негізгі міндеті – ОЖСБ оқу бағдарламаларының мазмұнын меңгеру мен оқуда қиындықтар туғызатын себептерді жою.

Оқыту процесінде білім алушыларға қойылатын талаптардың сәйкестігін, олардың даму деңгейін, потенциалдық мүмкіндіктерін және оқытудың алдыңғы кезеңдерінде қол жеткізген оқу жетістіктерін бақылауға бағытталған педагогикалық диагностика жүргізіледі.

Дамудың оң динамикасы және оқу жоспарын ойдағыдай игерген кезде, ПМПК шешімі бойынша дамудың артта қалуын жеңген және оқу қызметінің қажетті дағдыларын игерген арнайы сынып оқушылары білім берудің кез келген кезеңінде ПМПК шешімімен тұрақты сыныптарға ауыстырылуы мүмкін. оқушылардың өздерінің және ата-аналарының келісімімен.

Бастапқы кезеңде оқушылардың даму проблемалары шешілмеген жағдайда, олардың оқуын арнайы сыныпта және білім берудің кейінгі кезеңдерінде жалғастыруға болады. Бұл жағдайда студенттерді ұзақ мерзімді қолдау жүзеге асырылады.

Бұл баланың мінез-құлқына және оның қарапайым құрдастар ортасына енуіне барлық жағдайға барынша сәйкес келеді.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жергілікті нормативтік құжаттамасы:

- Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметін құру туралы бұйрық;

- Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі туралы ереже;
- Ата-аналармен келісім;
- Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің мамандарының лауазымдық нұсқаулықтары.

Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің құжаттамасы:

- Мектеп директоры бекіткен Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жылдық перспективалық жұмыс жоспары;
- Директор бекіткен мамандарының жұмыс кестесі;
- Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің отырысының кестесі мен хаттамалары;
- Ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттердің психологиялық-педагогикалық профилі;
- Психологиялық-педагогикалық қолдаудың жеке бағдарламалары, ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге арналған жеке білім беру бағдарламалары;
- Ата-аналардың жекелеген санаттары үшін топтық тақырыптық консультациялар кестесі;
- Оқу үдерісіне қатысушыларға арналған оқыту семинарларының кестелері мен тақырыптары;
- Психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмысына жыл сайынғы талдау;
- Серіктестік келісімдері.